

Herhalingen

Zie Scherp Scherper - Hoofdstuk 6

Tim Dams

Wat leer je in dit hoofdstuk?

Na dit hoofdstuk kan je:

- uitleggen wat een **loop** en een **iteratie** zijn
- de drie soorten loops onderscheiden: **definite**, **indefinite** en **oneindig**
- loops schrijven met **while**, **do while** en **for**
- een **oneindige loop** herkennen en de **scope** in loops correct hanteren
- **geneste loops** schrijven en het aantal iteraties berekenen
- bewust omgaan met **break** en **continue**

Van branching naar herhalen

Met **if** konden we **vertakken**, maar niet **teruggaan** in ons algoritme.

Soms moet een stuk code meerdere keren draaien tot aan een conditie voldaan is: *“Vraag input tot de gebruiker 666 ingeeft.”*

Elke ronde door een loop heet een **iteratie**.

Tip

Herhalende code in een loop is **korter, minder foutgevoelig** en beter onderhoudbaar.

Soorten loops

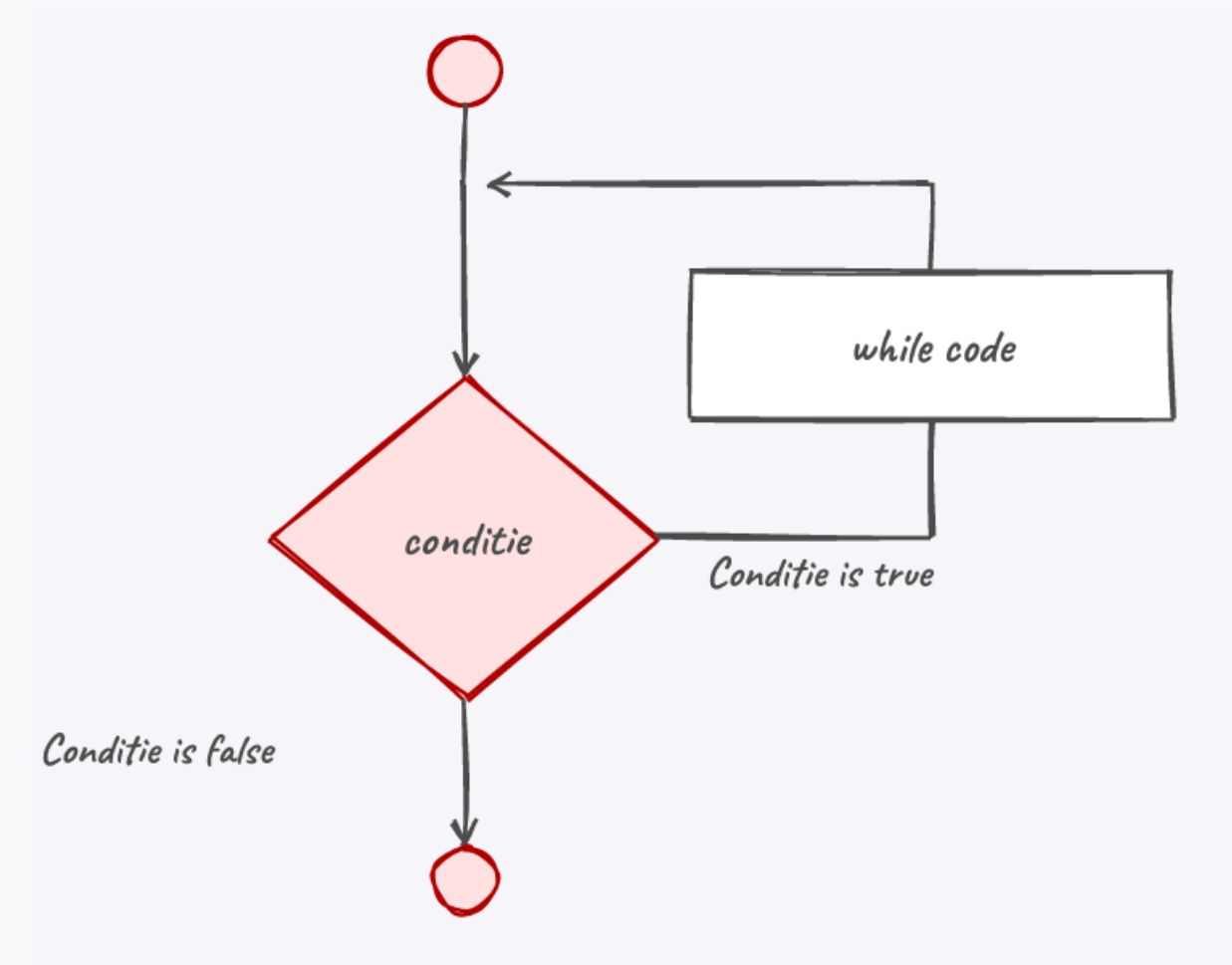
- **Definite** (counted): aantal herhalingen vooraf gekend (getallen 0 tot 100)
- **Indefinite** (sentinel): input of een test bepaalt wanneer het stopt
- **Oneindig**: stopt nooit (soms gewenst, zoals de game loop, vaak een bug)

Looptype	Definite	Indefinite	Oneindig
while / do while	x	x	x
for	x		

While

```
1 int tellertje = 0;  
2 while (tellertje < 100)  
3 {  
4     tellertje++;  
5     Console.WriteLine(tellertje);  
6 }
```

Zolang de conditie **true** is, draait het blok. Is ze meteen **false**, dan draait het blok nooit.

While-flowchart.

Tip

Zie je dezelfde lijnen meermaals onder elkaar (copy-paste)? Grote kans dat een loop beter is.

Oneindige loops

Bewust oneindig:

```
1 while (true) { /* To infinity and beyond! */ }
```

Per ongeluk oneindig:

```
1 int teller = 0;  
2 while (teller < 10)  
3 {  
4     Console.WriteLine(teller);  
5     teller--; // oeps, dit had teller++ moeten zijn  
6 }
```


Tip

Zorg dat de variabele uit je conditie **effectief verandert** in de loop. Vastgelopen? Stop met de **rode knop** in VS.

Scope in loops

Een variabele die je **in** de loop declareert, wordt elke iteratie **opnieuw** aangemaakt:

```
1 int teller = 1;
2 while (teller <= 10)
3 {
4     int som = 0;    // FOUT: telkens terug op 0
5     som = som + teller;
6     teller++;
7 }
8 Console.WriteLine(som); // bestaat hier niet eens
```

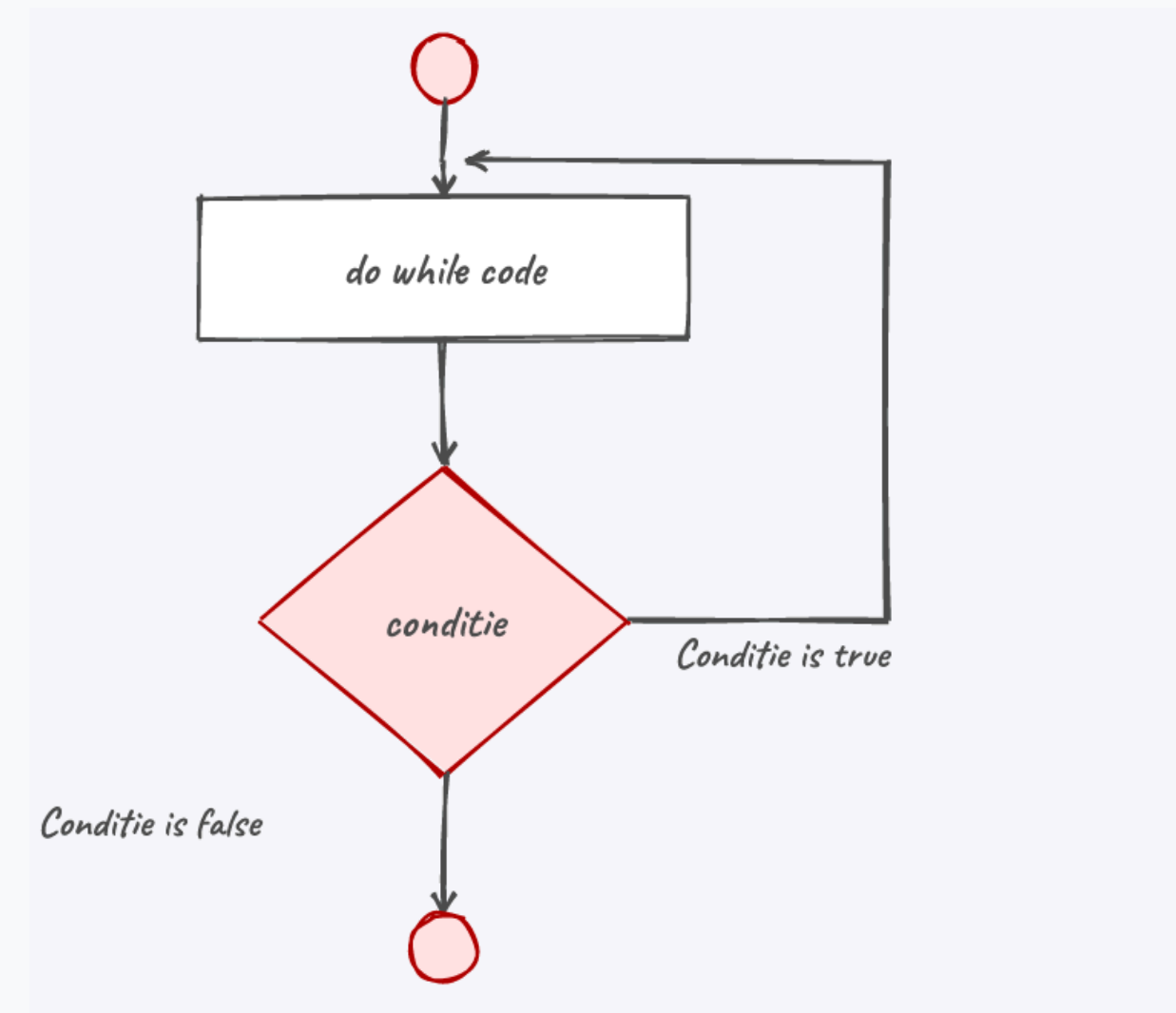
⚠ Belangrijk

Wil je een som **bijhouden** over de iteraties heen? Declareer `som` dan **vóór** de loop.

Do while

```
1 int i = 10;  
2 do  
3 {  
4     i--;  
5     Console.WriteLine(i);  
6 } while (i > 0);
```

Een **do while** draait **minstens één keer**:
de conditie wordt pas **na** elke iteratie
getest.

Do-while-flowchart.

⚠ Waarschuwing

Let op de **puntkomma** na `while (conditie);`. Vergeten is een klassieke fout (bij een gewone `while` staat ze er niet).

Foute input opvangen

do while is ideaal om te blijven vragen tot de input klopt:

```
1 string input;  
2 do  
3 {  
4     Console.WriteLine("Geef uw keuze: a, b of c");  
5     input = Console.ReadLine();  
6 } while (input != "a" && input != "b" && input != "c");
```

⚠ Belangrijk

Declareer **input** **vóór** de loop: de test achteraan ligt **buiten** de accolades, dus in een andere scope.

Even tussendoor: De Morgan

Dezelfde logica, anders geschreven:

```
1 input != "a" && input != "b" && input != "c"  
2 !(input == "a" || input == "b" || input == "c")
```


Tip

De **Wetten van De Morgan**:

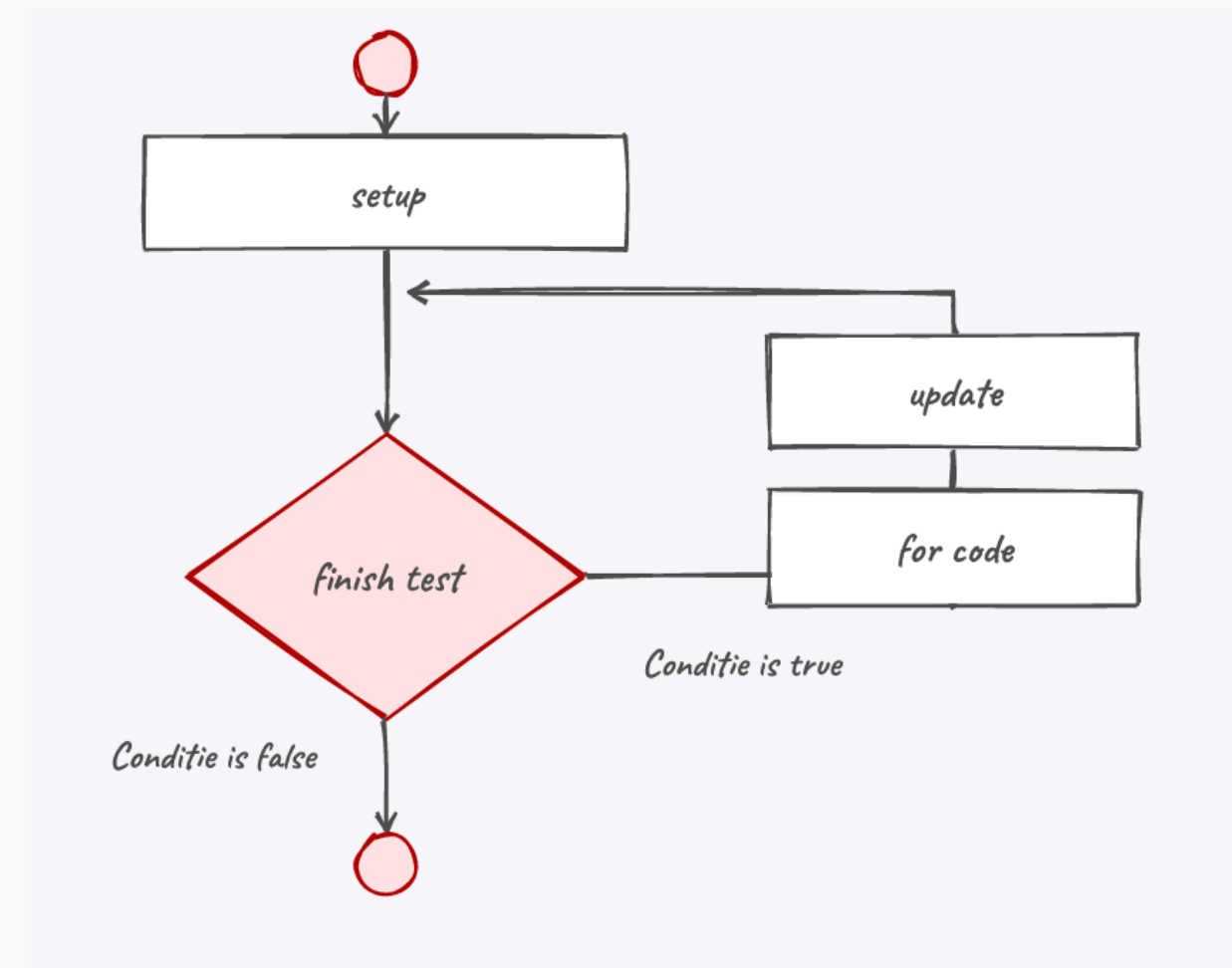
- $!(A \ \&\& \ B)$ is hetzelfde als $!A \ || \ !B$
- $!(A \ || \ B)$ is hetzelfde als $!A \ \&\& \ !B$

For

Een compacte loop wanneer je een teller bijhoudt:

```
1 for (int i = 0; i < 11; i += 2)
2 {
3     Console.WriteLine(i);
4 }
```

Toont 0, 2, 4, 6, 8, 10.

For-flowchart.

For: de drie delen

```
1 for (setup; finish test; update)
```

- **setup** (*initializer*): zet de wachter-variabele op de beginwaarde (`int i = 0`)
- **finish test** (*condition*): de booleaanse test (`i < 11`)
- **update** (*iterator*): wat na elke iteratie gebeurt (`i += 2`)

Tip

Typ `for` + tweemaal **[tab]** in VS voor een kant-en-klare for-loop.

continue en break

```
1 for (int i = 1; i <= 10; i++)  
2 {  
3     if (i == 5) continue;    // sla 5 over  
4     Console.WriteLine(i);  
5 }
```

- **continue**: stop de huidige iteratie, ga naar de volgende
- **break**: stap meteen volledig uit de loop

De goto-politie, deel 2

Olla!? Wat denken we dat we aan het doen zijn?

`break` en `continue` zijn de subtiele vrienden van `goto`. Probeer eerst je loop netjes te stoppen via een goede **stopconditie**.

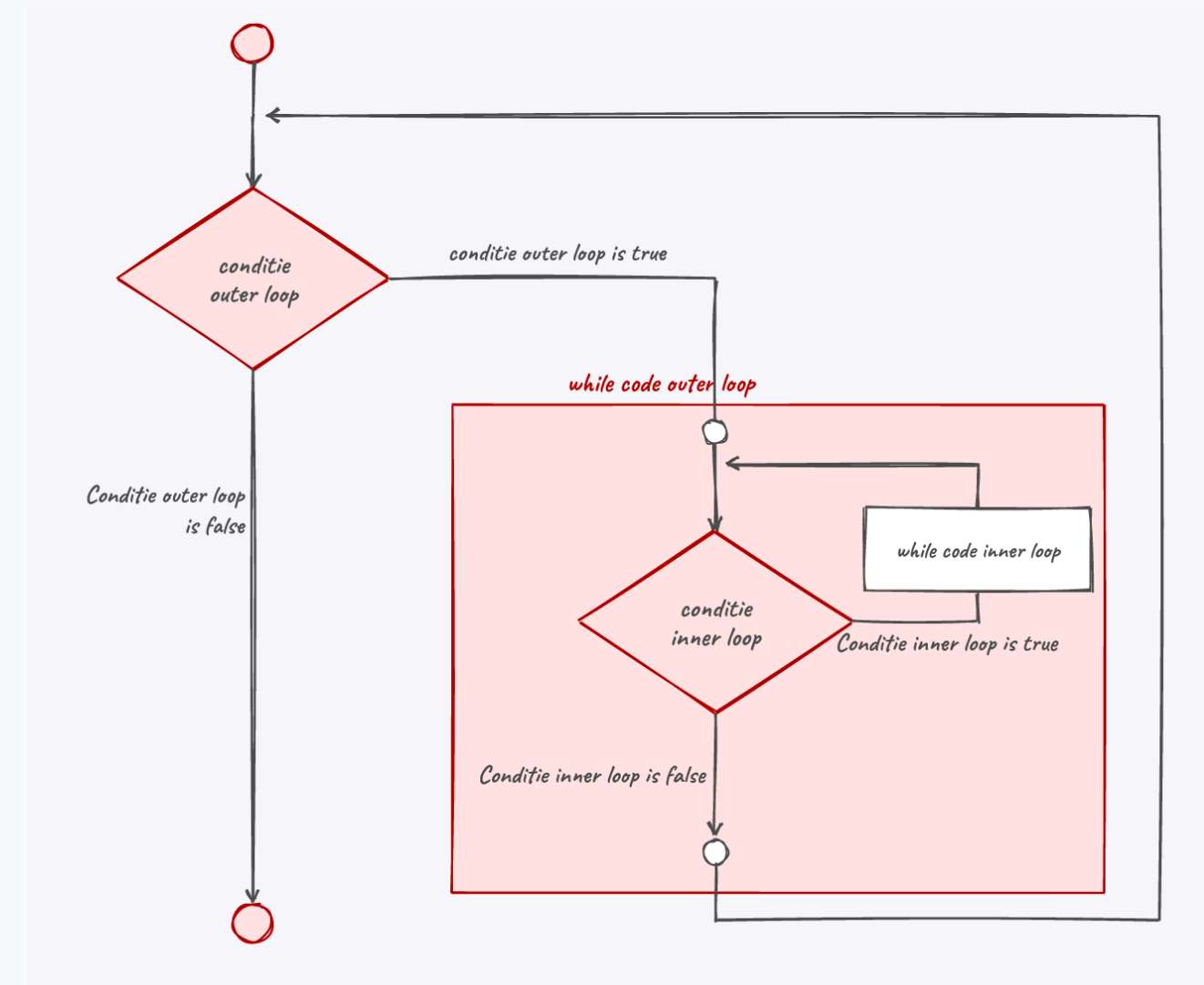

Tip

Wanneer is `break` wél oké? Bij *zoek-en-stop*: zodra je gevonden hebt wat je zocht, is verder zoeken zinloos. Gebruik het enkel als het je code echt duidelijker maakt.

Geneste loops

```
1 while (tellerA < 3)           // outer
2 {
3     tellerA++;
4     tellerB = 0;
5     while (tellerB < 5)       // inner
6     {
7         tellerB++;
8         Console.WriteLine($"A:{tellerA}, B:{te
9     }
10 }
```


Geneste loops.

! Belangrijk

`tellerB = 0` moet elke ronde **gereset** worden, anders blijft hij op 5 staan en draait de inner loop maar één keer.

Geneste loops tellen

```
1 for (int i = 0; i < 10; i++)  
2 {  
3     for (int j = 0; j < 5; j++)  
4     {  
5         Console.WriteLine("Hallo");  
6     }  
7 }
```

Outer 10 keer, inner telkens 5 keer: **10 x 5 = 50** keer "Hallo".

⚠ Belangrijk

break haalt je enkel uit de **huidige** loop. Uit alle geneste loops springen vraagt een andere aanpak (bv. een booleaanse vlag).

Conclusie

- Een **loop** herhaalt code; elke ronde is een **iteratie**
- **while** (0 of meer keer) en **do while** (minstens 1 keer; let op de **;**)
- **for** is compact wanneer je een teller bijhoudt: *setup, finish test, update*
- Let op **oneindige loops** en op de **scope** van variabelen in een loop
- Tel geneste loops door de iteraties te **vermenigvuldigen**; spaarzaam met **break**

Tip

Volgende halte: **methoden**, om je code op te delen in herbruikbare blokken.

Meer weten

Kennisclips

- [Loops intro](#)
- [While en Do-while loops](#)
- [De for loop](#)
- [Loop nesting](#)
- [Micro-tips om loop-opgaven op te lossen](#)

[Oefeningen H6](#) · [Quizlet flashcards](#)

Zie verder: andere talen

Dezelfde concepten uit dit hoofdstuk, maar dan in andere talen. Handig om later code in Python of JavaScript te leren lezen.

Zie verder: do-while bestaat niet overal

De `do while` ken je terug in **C**, **C++**, **Java** en **JavaScript**. **Python** heeft hem niet. Iets dat minstens één keer draait, bootst men er na met `while True + break`:

```
1 while True:
2     keuze = input("Geef uw keuze: a, b of c ")
3     if keuze in ("a", "b", "c"):
4         break
```

In Python ben je dus vaak verplicht om `break` te gebruiken waar C# een nette stopconditie achteraan de `do while` toelaat.

Zie verder: de for-loop elders

De drie-delige for komt uit **C** en is bijna letterlijk overgenomen door **C++**, **Java** en **JavaScript**:

```
1 for (int i = 0; i < 11; i += 2) {  
2     System.out.println(i);  
3 }
```

Python breekt ermee: geen teller-met-conditie, je loopt altijd *over* iets. Tellen doe je met **range**:

```
1 for i in range(0, 11, 2):  
2     print(i)
```


Samenvattende poster

Een handige samenvattende poster (Opgelet: gemaakt m.b.v. ChatGPT Image Gen 2).

Herhalingen

1 while vs do while

- while** test vooraf
→ 0 of meer keer
- do while** test achteraf
→ altijd minstens 1 keer

```
while (conditie) do
{
    // ...
} while (conditie);
```

⚠️ Vergeet de puntkomma na `while(conditie);` niet

2 for-loop

Een for-loop heeft 3 delen tussen de haakjes:

- setup bv. `int i = 0`
- test bv. `i < 11`
- update bv. `i += 2`

```
for (int i = 0; i < 11; i += 2)
{
    // ...
}
```

Compact als je vooraf weet hoe vaak je herhaalt

3 variabelen in loops

✖ FOUT

```
while (...)
{
    int som = 0;
    som += waarde;
}
```

✓ GOED

```
int som = 0;
while (...)
{
    som += waarde;
}
```

💡 **Kernzin:** Binnen de loop gedeclareerd = elke iteratie opnieuw aangemaakt
➡ **Extra:** Declareer buiten de loop als je een som of teller wilt bijhouden

4 geneste loops

• Inner loop zit in de outer loop
• Totaal uitvoeringen inner code = outer iteraties × inner iteraties

outer = 3, inner = 4
3 × 4 = 12 uitvoeringen

5 inner teller resetten

✖ FOUT
inner teller niet resetten
→ inner loop loopt nog maar 1 keer

```
int j = 0; // buiten
while (outer)
{
    while (j < N) { ... j++; }
    // j staat nu op N
}
```

✓ GOED
reset teller bij elke ronde van de outer loop

```
while (outer)
{
    int j = 0; // reset hier
    while (j < N) { ... j++; }
}
```

6 off-by-one

Voorbeeld: 10 keer herhalen
`i < 10`
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
10 iteraties (correct)

Beginnersfout
`i <= 10`
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11 iteraties (één te veel)

⚠️ Één iteratie te veel of te weinig

7 continue en break

continue
slaats rest van huidige iteratie over, ga naar volgende

break
stopt de loop onmiddellijk

📌 Bij geneste loops: break stopt alleen de loop waarin het staat

8 continue en break

continue

- ↺ slaats rest van huidige iteratie over
- ↓ gaat naar volgende iteratie
- 📄 handig om bepaalde gevallen over te slaan

break

- ⬮ stopt de loop onmiddellijk
- ⬆ code na break binnen de loop wordt niet uitgevoerd
- 🎯 bij geneste loops: stopt alleen de loop waarin het staat

ADVIES

Gebruik break en continue spaarzaam
Schrijf liefst eerst een goede stopconditie. break past vooral bij een zoek-en-stop-patroon.

22 / 22